

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toza

Ljubljana leta
ljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 23. junija 1923.

ŠTEV. 72.

Hilarij Vodopivec, načelnik finančnega ministrstva:

Banke in davki.

Glavno načelo modre davčne politike je, da se vse vrste rentabilnega kapitala in dela obdavčijo tako, da so bremena javnih davščin enakomerno, toda po ekonomski moči davčnih subjektov porazdeljena. Izvesti to načelo pri nas ni lahka naloga, prvič radi različnih davčnih sistemov, ki še vedno živijo v posameznih pokrajinah in drugič, ker tudi v okvirju posameznih pokrajin z enotnim davčnim sistemom (n. pr. Slovenije) so davčni odstotki in progresije v postojecih zakonih urejeni za normalne čase z zlato valuto in se radi tega ne dajo zlahka prilagoditi sedanji devalvirani valuti. Ta nedostatek se pojavlja na najbolj občutljivi način pri onih davkih, kateri se odmerjajo po faktnem dohodku ali dobičku v vseh onih primerih, v katerih davek progresivno raste s povečanjem davčnega temelja. V tem pogledu prideva v prvem redu v poštev dohodnina in davek, ki ga plačujejo podjetja obvezana javnemu polaganju računov (delniška in slična društva). Ta društvena podjetja so danes v naši državi nerazmerno visoko obdavčena in sicer se težina davka pojavlja najmočnejše v Vojvodini, za njo prideva Slovenija in Dalmacija, dalje Hrvaška in Slavonija, potem Srbija in Črna gora in nazadnje Bosna in Hercegovina, kakor bomo pozneje dokazali s primeri.

Ker sloni društveni davek v vseh pokrajinah naše države na principu progresivnosti, ne moremo podati splošnega odstotka obdavčenja, temveč se moramo omejiti na konkreten primer in to temveč, ker se fiskalna stran pojavlja v posameznih pokrajinah na različni način že pri ustanovitvi davčnega temelja, t. j. čistega dobička samega. Nekatere bilančne postavke se namreč v posameznih pokrajinah pasirajo kot izdatki, dočim se iste postavke v drugih pokrajinah prištevajo bilančnemu čistemu dobičku; zato je težko podati sliko splošnega vsporeda davčnega bremena, ki ga v posameznih delih naše države nosijo delniška društva. Vsporediti bi mogli samo konkretne bilance in izračunati po istih odgovarjajoči davek za poedine pokrajine, kar bi pa vodilo predaleč.

V naslednjih primerih — gre za obdavčenje denarnega zavoda ali banke — vzamemo kot bazo proučevanju že ustanovljene davčne temelje, brez ozira na to, kako so jih davčna oblastva v poedinah pokrajinah po dotičnih zakonih ustanovila.

Ako znosi delniška glavica po davčnem oblastvu ustanovljeni čisti dobiček 2.000.000— in izplačana dividenda 1.600.000— potemtakem se davek izračuna na sledeči način:

I. V SLOVENIJI IN DALMACIJI.

Od čistega dobička 2.000.000 dinarjev 10%	200.000—
10% na dividenda delniške glavice od 1.000.000 Din izplačana dividenda	1.600.000 Din
višek	600.000 Din
od onega dela viška, kateri odgovarja 5% delniške glavice, t. j. od zneska 500.000 dinarjev še 2%	10.000—
in od ostalega dela viška, t. j. od zneska 100.000 Din še 4%	4.000—
osnovni davek	214.000—

90% državna doklada rentabilna doklada, katere se ustanovi z odstotnim razmerjem izmed napravne glavice in čistega dobička po odbitku obresti posojil in posebne pridobnine z dokladami; vzemimo, da bi ta odbitek iznašal skupno 780.000 Din, ostane čisti dobiček 1.220.000 Din, potemtakem iznaša rentabilnost 12,2% in vsled tega rentabilna doklada 70% od osnovnega davka 200.000 Din (brez dividendne doklade)	140.000—
vkupno	546.600—
k temu še 20% invalidski davek	109.320—
vsota državnega davka	655.920—

II. V HRVATSKI IN SLAVONIJI.

Od onega dela čistega dobička, kateri odgovarja 10% delniške glavice to je od 1.000.000 Din 12%	120.000—
od nadaljnjega dela čistega dobička, kateri odgovarja 5% deln. glavice, t. j. od 500.000 dinarjev 14%	70.000—
od naslednjega dela čistega dobička, kateri odgovarja 5% delniške glavice, t. j. od ostalih 500.000 Din 16%	80.000—
osnovni davek	270.000—
60% vojna doklada	162.000—
30% občna dohodarinska doklada	81.000—
tecivarina II. razreda	8—
vkupno	513.008—
k temu še 20% invalidski davek	102.601,60
vsota državnega davka	615.609,60

III. V VOJVODINI.

Gornjemu za Hrvaško in Slavonijo izračunanemu skupnemu znesku od 513.008— se dodajo še sledeče doklade, ki se izračunajo od osnovnega davka 270.000 Din + tecivarine II. razreda 8 Din = 270.008 Din	513.008—
a) drumarina (cestarina) s 25%	67.502—
b) doklada za bolniško nego s 15%	40.501,20
k temu še 20% invalidski davek od gor. zneska 513.008 D	102.601,60
vsota državnega davka	723.612,80

IV. V SRBIJI.

Od čistega dobička 2.000.000 dinarjev 7%	140.000—
osebni davek (lični porez) s 5% od gornjih 140.000 Din	7.000—
osnovni davek	147.000—
Državne doklade:	
1. občna 153,5% od 147.000 D	225.645—
2. drumarina (cestarina)	
a) na glavo	2—
b) 10% od gornjih 147.000 D	14.700—
vkupno	387.347—
k temu še 20% invalidski davek od vsote 147.000 Din + 225.647 dinarjev = 372.647 Din (ker se drumarina ne všteje v temelj za izračunavanje invalid. davka)	74.529—
vsota državnega davka	461.876—

V. V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Od čistega dobička 2.000.000 dinarjev 3%	60.000—
400% državna doklada od gornjih 60.000 Din	240.000—
20% cestna doklada (cestarinski prirez)	12.000—
vkupno	312.000—
k temu še 20% invalidski davek	62.400—
vsota državnega davka	374.400—

(Dalje sledi.)

Roki za prevzemanje poštne pošiljke in ležnine.

Roki za prevzemanje poštne pošiljatev so dvoje vrste in sicer za ožje in za širše dostavno področje. Za ožje področje se smatra kraj, kjer je pošta z okolico do 500 metrov. Vse vasi in kraji preko te izmere pa spadajo v širše dostavno področje. Za ožje dostavno področje veljajo file roki:

Vse vrste pošiljk, ki se prevzamejo na pošti, razen poste restante naslovljeni pošiljk, se morajo dvigniti v roku 7 dni.

Pošiljke, ki so naslovljene poste restante, se morajo dvigniti v roku enega meseca (30 dni), če so pa obremenjene s povzetjem, v roku 7 dni.

Izjema so samo pošiljke z živimi živalmi, ki se morajo vselej prevzeti v roku 48 ur.

Ti roki se začinjajo prvi dan po prihodu pošiljke oziroma prvi dan po dostavi obvestila naslovniku.

Pri nakaznicah velja ta rok samo za prevzem nakaznice. Nakaznice se pa izplačujejo v roku enega meseca. Mesec, v katerem je bila nakaznica vplačana, se ne računa.

Ti roki veljajo tudi za pošiljke, ki se pošiljajo za naslovníkom ali ki se vračajo pošiljatelju. Pri izpremembi naslova, črtanju ali znižanju odkupnine in sploh vselej, kadar se pošlje pošiljatelju obvestilo, da se pošiljka ne more dostaviti, se podaljša ta rok še za 7 dni, ki se začinjajo prvi dan po prihodu pošiljateljeve odredbe.

V širšem dostavnem področju veljajo za pošiljke z živimi živalmi, za pošne naloge, povzetne pošiljke in za izplačilo nakaznic isti roki, kakor v ožjem dostavnem področju. Za

druge pošiljke, naslovljene v širše dostavno področje, velja rok 14 dni.

Ti roki pa ne veljajo:

1. za pošiljke s pokvarjeno vsebino;

2. za pošiljke, o katerih se že pri prvem dostavnem poizkusu ugotovi, da so nedostavljive;

3. pri pošiljkah s prepovedano vsebino;

4. pri paketih in poštne nalogah, če jih naslovník ne sprejme in če je pošiljatelj nanje napisal odredbo, da naj jih pošta takoj vrne, če jih pošta ne more dostaviti.

Od vsakega paketa, ki leži na pošti po krivdi naslovnika, se plača ležnina po pristojbeniku.

Ležnina se ne plačuje:

1. za isti dan, ko paket dojde;

2. za dva naslednja dneva in

3. za dan, ko naslovník paket prevzame.

Od ležnine so oproščeni samo paketi za podčastnike in vojake. — Ležnina se pobira pri vseh poštah. Računa se samo od poštne paketa, medtem ko so druge pošiljke ležnine proste.

Ležnina znaša za vsak paket po treh dneh in za vsak dan po 1 Din, brez ozira na velikost in težo paketa. Vsled te določbe so pokrenili v zadnjem času interesirani trgovci, ki obavljajo večino svojega prometa poštnih paketov, da bi se za slučaj, da ni v namembenem kraju naslovnika, odnosno, da pošiljke ne prevzame in da se mora pošiljka vrniti odpošiljatelju, bil podaljšana ležnina prosi rok na 8 dni od dneva, ko se je odpošiljatelj obvestilo o nedostavljivosti odpošiljatev.

Ivan Mohorič:

(Nadaljevanje.)

Razvoj telefonskega in brzojavnega omrežja v Sloveniji.

Slovenske Gorice in Prekmurje.

Iz Maribora vodijo proti severu trije direktni vodi, eden mrtev vod in vod v obmejno postajo Št. Ilj v Slovenskih goricah. V Zgornjo Sv. Kungoto vodi poseben vod, ravno tako tudi k Sv. Jakobu v Slovenskih goricah ter k Sv. Lenartu. Vod k Sv. Marjeti ob Pesnici je od prevrata mrtev in je baš sedaj zaintresiralo poštno ravnateljstvo krajevne fakultete, da se ta vod preuredi v krajevno centralo pri Sv. Marjeti in promet na njem poživijo. Zeleti bi bilo, da se odpre telefonska centrala v Pesnici, ki ima zelo veliko eksportno trgovino. Tudi bi bilo v interesu trgovine, da se izvede projekt zgradbe telefonske centrale pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Preko Slovenskih goric vodi telefonski vod iz Maribora v Gornjo Radgono; iz Gornje Radgone gre vod v Ljutomer s krajevnimi centralami v Radenci in Križevcih, in iz Ljutomera pa preko Ivanjkovcev v Ormož. Iz Zgornje Radgone gre kratek vod v Apače. Ljutomerski okraj bi bil zelo interesiran na tem, da se otvori promet preko Gornje Radgone v Avstrijo in sicer v Radkersburg, Gradec in druga tamošnja mesta. Avstrijska poštna uprava pa je nedavno predlagala s svoje starni, da bi se otvoril telefonski promet med Radkersburgom in Ljubljano.

Prekmurje ima telefonsko zvezo od obeh strani, eden vod gre iz Čakovca v smeri železnice do Dolnje Lendave, drugi pa iz Radencev na Mursko Soboto, odnosno na Cankovo. Od Murske Sobote naprej vo-

di v Prosenjakovce ter preko Belincev in Črenševcev v Doljno Lendavo. Za telefonsko centralo se sedaj poteguje ob vodu Murska Sobota - Petrovci, občina Puconci in občina Veliki Dolenci.

Projekti v ptujskem in ljutomerskem okraju.

Poštno in brzojavno ravnateljstvo je izdelalo za izpopolnitev omrežja v ptujskem in ljutomerskem okraju načrte za sledeče nove zveze:

1. Telefonsko progo Ptuj-Sv. Urban-Sv. Bolfank v Slovenskih goricah-Sv. Andraž v Slovenskih goricah-Sv. Anton v Slovenskih goricah-Ivanjci, s telefonskimi centralami v navedenih petih poštah; 2. Telefonska proga Ivanjci - Sv. Jurij ob Ščavnici - Ljutomer z novo centralo Sv. Jurij ob Ščavnici, na katero bi se priklopila kot vzporedna centrala Mala Nedelja; 3. Telefonska proga Ptuj - Sv. Vid pri Ptuj - Lichtenek z 2 telefonskima centralama v navedenih poštah; 4. Telefonska proga Srnišče - Sv. Lovrenc na Dravskem polju - Ptujaska gora z dvema telefonskima centralama v navedenih poštah.

Poleg teh vodov bi se imele otvoriti krajevne telefonske centrale na že obstoječih vodih in sicer: 1. Sv. Barbara v Halozah, 2. Sv. Bolfank pri Središču, 3. Hoče, 4. Ponikva, 5. Podčetrtek, 6. Kozje in 7. Šmarjeta ob Pesnici. Nadalje bi se Juršinci priklopili na Ptuj in lokalna telefonska centrala Sv. Lovrenc pri Mariboru bi se priklopila na interurbansko telefonsko mrežo.

Načrti, odnosno predlogi za večino teh zgradb ležijo že dalj časa v ministrstvu in je sedaj naloga vseh krajevnih organizacij, kakor tudi poslancev, da ob priliki sestave proračuna delujejo na to, da se za zgradbo potrebni krediti stavijo v prihodnji budžet. V to svrhu je treba nabrati vseh potrebnih podrobnih podatkov s katerimi bi se dokazala rentabilnosta naprave kakor tudi utemeljila gospodarska potreba novega spoja. Sicer pa prevladuje mnenje, da te raztresene telefonske mreže, ki vežejo manjše kraje, itak nimajo nikdar takega prometa kot je med velikimi gospodarskimi centri, kakor so glavna mesta, kjer je denarnim zavodom, veletrgovskim podjetjem in industrijam telefon živec vsega delovanja.

Ne samo ob slovesnih pojedinah, ampak v petek in svelek naj kuhajo naše gospodinje »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Običaji v trgovini s kavo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu je odobrila lokalne uzanse za kupčijo s kavo. Člen 1. določa, da se trguje s kavo po 100 kg netto brez sconto transito (t. j. nezacarinjeno v tržaški prosti luki — stara luka, porto Vittorio Emanuele III. — vskladiščno blago). Člen drugi govori o pomenu označbe »ekspedirano blago«, čl. 3. o obveznosti pri prodaji kave kot »ekspedirano blago« odnosno »za vkrcavanje pripravljeno blago«, čl. 4. pa o prodaji CIF. Po členu 5. določa obseg jamstva prodajalca pri vzorčnih prodajah (popust na podlagi arbitraže, odnosno primerna odškodnina). Čl. 6. Klavzula »z izločitvijo poškodovanega blaga« se razume v interesu kupca, ki mora izločiti poškodovane komade iz pošiljke. Čl. 7.: Razpoložljivo, po vzorcu prodano blago mora odgovarjati vzorcu. Kupec more ogledati na lasne stroške en del ali celo pošiljko. Ogled pa se mora izvršiti v teku 24 ur (izvzemši praznike) po sklepu kupčije. Morebitni ugovori se morajo izvesti v tem roku, sicer se smatra, da je bago ogledano in sprejeto. Čl. 8.: Če je blago prodano pod pridržkom ogleda (salva vista), je kupec upravičen, da ga odkloni v teku 24 ur (izvzemši praznike); če tega ne stori, velja blago za ogledano in prevzeto. Čl. 9.: Teža se ugotovi s prehtanjem najmanj 5 vreč. Pri kavi v sodih ali zabojih se vsak komad tehta posebej. Čl. 10.: Pri prodaji s skladišča, bruto teža ene vreče iz serije braziljskega izvora povprečno ne sme biti manjša kot 58 in pol kg, niti ne sme presegati 61 kg. Pri kavi drugega izvora služi kot podlaga običajna teža dotične dežele izvora ali vkrcališča — če ne obstoji nikak poseben dogovor. Čl. 11.: Če je do-

govorjeno promptno prevzete, mora biti blago prevzeto tekom 5 dni (izvzemši praznike) od dne sklepa kupčije, če ne nastopi nikaka ovira višje sile (force majeure). Čl. 12.: Prevzem iz hangrejev se mora izvršiti takoj, čim sporoči prodajalec kupcu, da je blago izkrcano in mu je na razpolago — s kajpa za istega dne, ko je bilo blago izkrcano. V obeh primerih gredo vsi stroški in škode, ki so nastale radi zakasnelega prevzeta, na breme kupca. Kar se tiče kave v vrečah, ki mora biti predana v hangarjih, prodajalec ni dolžan, na svoj račun popraviti komade, katerih zavoj ni zadosten za reden prenos v skladišča v mestu. Čl. 13.: Pri kavi braziljskega izvora se račun izuzanačna tara 1/2 kg za navadno vrečo in 1 kg za dvojno vrečo. Pri kavi drugega izvora se račun resnična tara. Da se ta ugotovi, se vzame za podlago rezultat tehtanja 16 vreč od vsakih 100 komadov; od teh označi 8 prodajalec in 8 kupec. Ugotovitev tare se mora izvršiti v navzočnosti obeh strank v skladišču kupca. S tem zvezana dela in stroški gredo na račun kupca. Pri kavi, ki dospe v sodih, zabojih itd., se izračuna prvotna, na vsakem koliju naznačena tara; kupec pa je upravičen, zahtevati v 48 urah po prevzetju blaga (izvzemši praznike), da se resnična tara ugotovi na njegove stroške. Čl. 14.: Koleke faktur in morebitnih menic plača kupec.

Barva za štampiljke. THE REX CO., LJUBLJANA.

Izvoz in uvoz.

Končna ureditev izvoza živine iz Rumunije. Izvozna pristojbina je nameslo prvotno mišljenih 6000 določena na 2000 lejev za komad. Pri drobnici znašajo izvozne pristojbine 600 lejev za komad.

Pred ukinjenjem dogovora s Češkoslovaško glede izvoza vina in piva. Iz Beograda javljajo, da namerava gospodarsko-finančni komite ministrov razdreti omenjeni dogovor, ker je deloma škodljiv pivovarništvu, deloma pa je izvoz vina v Češkoslovaško nemogoč zaradi visokih češkoslovaških carin.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Italijansko-češkoslovaška trgovinska zbornica v Pragi se namerava v kratkem osnovati.

Avstrijska zunanja trgovina. V prvem četrtletju je uvozila Avstrija blaga za 1.707.000 ton v skupni vrednosti 348 milijonov zlatih kron, a izvozila blaga za 465.000 ton v skupni vrednosti 208 milijonov zlatih kron.

Denarstvo.

Kako je ravnali s poškodovanimi bankovci. Obrabljene, natrgane ali zle-

ljene bankovce, od katerih ne manjka noben košček, so pošte dolžne sprejemati. Pač pa ne sprejemajo pošte takih bankovcev, katerim manjka kak del. — Odklanjanje takih bankovcev pa se na poštah ne vrši iz nagajivosti, ampak samo zato, ker Narodna banka odtrga 50 par tudi od takega poškodovanega bankovca, kateremu manjka samo beli rob. V smislu delegacije finančnega ministrstva (št. A. IV. 1450 z dne 14. marca t. l.) pa morajo davčni uradi sprejemati v plačilo ali pa v zameno obrabljene bankovce, kateri niso več sposobni za promet. Stranke naj oddajajo lak denar, ako le mogoče, pri davčnih uradih ali pa pri podružnici Narodne banke.

Odgoditev našega posojila v Franciji. Ministrstvo zunanjih del je dobilo poročilo, da je francoska parlamentarna komisija za zunanje posle odložila predlog glede posojila 300 milijonov francoskih frankov kraljevini SHS.

Fakturiranje v zlatih markah. Iz Berlina poročajo: Zveza veletrgovcev z drobnim blagom je sklenila, da bo s 1. julijem fakturirala le v zlatih markah.

Ukinjenje trgovanja z valutami in devizam v Varšavi. V forek je borzni svet v Varšavi sklenil, da zaenkrat ukine notiranje valut in deviz. Vsem bankam je odvzeto dovoljenje za trgovanje z devizami.

Oblok bankovcev v Madžarski je narasel v drugem tednu junija za 6.88 milijarde na 129 milijard Km.

Carina.

Carinske izpremembe. Po poročila ministrstva trgovine in industrije z dne 15. maja 1923 se izdelujejo svinčene cevi za gradbene in industrijske potrebe v zadosni meri v državi sami. Z ozirom na to izgubi opomba k tarif. št. 589 svojo veljavo. Na podlagi gori navedenega, se v smislu odloka carinskega sveta št. 29381 z dne 19. maja 1923, katerega je odobril minister financ, odredi, da se v bodoče plača uvozna carina na svinčene cevi za gradbene in industrijske potrebe po št. 589 splošne carinske tarife.

Povišanje poljske uvozne carine znaša z veljavo od 22. junija 100%.

Promet.

Poštno-čerkovni promet. Poštno-čerkovna zavoda v Ljubljani in Zagrebu ter poštna hranilnica v Sarajevu so imeli v prvih sedmih mesecih 1923 skupno prometa za 5.439.699.201:35 Din.

Ukinjenje paketnega prometa z Bolgarsko. Prometno ministrstvo je ukinilo promet kosovnega in vagonskega blaga za Bolgarsko in preko Bolgarske, nadalje promet kosovnega blaga za Češkoslovaško preko Madžarske.

Zvišanje železniškega tarifa v Nemčiji. Na zadnji odborovi seji vodstva državnih železnic je bil z večino glasov sprejet predlog upravnega sveta, da se zviša blagovni tarif za 250%. Tudi predlog glede zvišanja polniškega tarifa je bil z znatno večino glasov sprejet. S 1. julijem se zviša polniški tarif za I. in II. razred za 300%, za III. in IV. razred

pa za 200%. Ministrstvo prometa tega sklepa še ni potrdilo.

Iz naših organizacij.

Seja Zveze Gremijev. Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo vabi na sejo širšega odbora, ki se vrši v ponedeljek, dne 25. junija ob 2. uri popoldan v prostorih Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani (Bethovnova ulica št. 10./I.) s sled. dnevnim redom: 1. Konstituiranje ožjega odbora. 2. Stališče gremijev proti sklepu občnega zbora Zveze gremijev in določitev zvezne doklade za gremije. 3. Pravilnik o delavnem času v trgovskih obratih. 4. Slučajnosli. Ker je seja vsled pomislekov posameznih gremijev proti sklepu Zveznega občnega zbora zelo važna in bo treba še enkrat sklepati glede uslovištev Zveznega zastopstva v Beogradu, polnin za zunanje delegate Zveze in enkratnega brezplačnega dostavljanja »Trgovskega lista«, je v interesu gremija, da se po svojem delegatu odnosno odborniku seje brezpogojno udeleži, Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani. Načelnik: Ivan Jelačin ml., m. p.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja p. n. članom, da se vrši v forek dne 3. julija t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17./I. XXII. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosli. Gg. člane vabimo k mnogoštevilni udeležbi.

Trgovsko šolstvo.

Na Irgovski šoli v Novem mestu bo vpisovanje v I. in II. letnik v četrtek 28. in soboto 30. t. m. vsakokrat od 10.—12. ure. Šolnina znaša 75 Din mesečno, v slučaju pa, da se ne oglasi v vsakem letniku zadostno število učencev in pa učenk, se šolnina lahko zviša na 80 do 100 dinarjev mesečno.

Dobava, prodaja.

Dobava podnožnic iz Irsja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 4. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5.000 podnožnic iz Irsja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava naftalina, salmiaka in caherlina. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 200 kg naftalina, 100 kg salmiaka v gručah in 10 kg caherlina. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava manometrov in ur za merjenje brzine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 5. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 50 manometrov in 25 ur za merjenje brzine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Kako morete zahtevati tako veliko svoto za en sam pot?« je jezno kričal Ehrenthal. »Motil sem se v vas, ko sem vas smatral za zanesljivega moža.«

»Hočem tudi biti zanesljiv!« je zadel vmes Pinkusov glas; »moram pa dobiti štiristo tolarjev, sicer ne bo nič s kupčijo.«

»Kako morete reči, da ne bo nič s kupčijo? Kaj veste vi o celi kupčiji? Kdo pa ste vi, da morete kaj vedeti o tem?«

»Vem, toliko, da mi baron rad izplača štiristo tolarjev, ako grem k njemu in mu povem, kar vem, je glasno kričal Pinkus.«

»Vi ste umazan človek!« je razsujen vpil Ehrenthal; »zaničujem vas kot miš, ki tiči v svoji luknji. Ali veste, s kom tako ravnate? Z menoj ravnate tako!« je vedno bolj razdra-

žen nadaljeval. »Odtegnem vam lahko kredit ter vas razglasim pri vseh trgovcih kot ničvrednega!«

»In jaz bom obvestil barona, kak ničvrednež ste vi!« razkačeno zakliče Pinkus.

Pri teh besedah se odpro vrata, in Itzig se z enim samim skokom umakne nazaj v temo.

»Dam vam čas do jutri zjutraj, da si premislite,« je zaklical odhajajoči Pinkus nazaj v pisarno ter planil nato ven.

Z največjo ravnodušnostjo je stopil Itzig v pisarno; njegov gospodar je divjal po malem prostoru gori in doli, kot divja zver v kleti, in ga niti ni opazil: »Bože mili, da more biti ta Löbel tak izdajalec! Vse bo izblebel na trgu; uničil me bo!« je jedikoval ter vil roke.

»Zakaj naj bi nas uničil?« je vprašal Itzig ter vrgel klobuk na mizo.

»Kaj hočete vi tukaj? Kaj ste slišali?« ga je Ehrenthal jezno nahljil.

»Vse sem slišal,« je hladnokrvno odgovoril Itzig. »Saj sta se vendar oba tako drla, da se je moralo slišati v vežo. Zakaj ste mi tako prikrivali to kupčijo? Če bi mi bili po-

vedali, kaj nameravate, bi vam bil pripravil Löbela za zmernejšo ceno.«

Ehrenthal je osupel pogledal na drznega mladeniča in s trudom je izpustil besede: »Kaj pomeni to?«

»Poznam Pinkusa,« je nadaljeval Itzig, odločen, da hoče na vsak način pristopiti pri tej drami kot soigralec. »Ako mu daste sto tolarjev, bo kot zvest mož prodal za vas baronu dobro hipoteko.«

»Kaj veste vi o hipoteki?« je prestrašeno siknil Ehrenthal.

»Vem dovolj, da va mpiri tem lahko pomagam, ako vam hočem. In jaz vam hočem pomagati, ako boste imeli zaupanje do mene.«

Gospod Ehrenthal je še vedno začuden strmel v obraz svojemu knjigovodji, polagoma se mu je začelo dozdevati, da poseduje njegov pomočnik več hladnokrvnosti in odločnosti, nego on sam. Končno je z veselijem in obnem v skrbeh vzkliknil: »Vi ste vrl dečko, Itzig, pripeljite mi Pinkusa nazaj, dobi naj sto tolarjev.«

»Čital sem tudi naslove pisem, ki jih je oddal sodni svetnik na pošto. Med njimi je bilo pismo, naslovljeno

na sodnega komisarja Waltherja v Rosminu.«

»Mislim sem si,« je veselo zaklical Ehrenthal; »dobro je, Itzig, pripeljite mi Löbela!«

»Pisarju sodnega svetnika moram plačati pet tolarjev in jaz imam dobiti tri tolarje, znaša skupaj osem tolarjev,« je nadaljeval Itzig, ne da bi se preje ganil z mesla.

»Že dobro,« odvrne Ehrenthal, »denar dobite gotovo, toda zdaj moram predvsem govoriti s Pinkusom.«

Itzig je odhitel v prenočišče ter poiskal ubeglega trgovca. Ta se je zaprl v svojo sobo, fekal razburjeno gori in doli in v duhu prebaval vse nedostojnosti, katere mu je Ehrenthal vrgel v obraz.

Itzig je odprl vrata ter energično dejal: »Pinkus, prihajam od Ehrenthala in hočem, da vzamete sto tolarjev ter pomagate mojemu šefu. Hočem, da ne ravnate z njim podlo. Ako veste vi o njem kaj takega, kar bi mu lahko škodilo pri baronu, tedaj vem jaz nekaj o vas, kar bi vam škodilo pri policiji.«

(Dalje sledi.)

VABILO

k

I. rednemu občnemu zboru

trg.-ind. del. družbe „Merkur“ v Ljubljani

ki se vrši

dne 17. julija 1923 ob 3. uri popoldne
v fiskalni Merkur v Ljubljani, Simon
Gregorčičeva ulica št. 13.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1922 in predložitev bilance z dne 31. decembra 1922.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Odobritev bilance za leto 1922 in sklepanje o podelitvi absolutorija.
4. Volitev treh članov upravnega sveta za izpraznjena tri mesta in volitev treh novih članov upravnega sveta.
5. Volitev treh članov nadzorstva.
6. Izprememba pravil, in sicer:

V § 6., odst. 1., se naj označuje delniška glavica v bodoče v dinarski veljavi.
V § 7., odst. 1., se sprejme določilo, da sme družba izdajati komade po 5, 10 in 25 delnic, vsled česar se izpremeni ozir. izpopolnijo tudi obrazci delnic, kuponov in talonov.

Prvi stavek četrtega odstavka § 11. se glasi odslej: Upravni svet pa mora kooperirati, če se število njegovih članov zmanjša pod 9, t. i. devet.

Prvemu odstavku § 23. se doda določilo, da se morajo vabila k občnim zborom objaviti najmanj 14 dni pred zborovanjem, ne vstevši dneva občnega zbora.

7. Slučajnosti.

Opomba: V smislu § 28. družbinih pravil imajo glasovno pravico na občnem zboru oni delničarji, ki založijo najkasneje do vstevšega 9. julija 1923 v pisarni družbe v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica 13, začasno potrdilo o vplačanih delnicah, za katero se jim izdajo legitimacije, glaseče se na njih ime ob navedbi števila njim pripadajočih delnic ter na iste odpadajočih glasov.

V Ljubljani, dne 21. junija 1923.

UPRAVNI SVET.

Razno.

Subskripcija novih delnic Ljubljanske kreditne banke, kol se nam poroča, z ozirom na ugodni tečaj nove emisije zelo dobro napreduje in je že veliko število optiranih in neoptiranih delnic upisanih. Subskripcijski rok poteče v ponedeljek 25. junija 1923, ki je zadnji subskripcijski dan.

Prodaja cementa. Vsi p. n. trgovci v Ljubljani in okolici se opozarjajo, da prodaja Prodajni urad portland cementa v Ljubljani, Dunajska cesta 31 iz svoje zaloge cement v vrečah od 50 kg naprej po znižani ceni.

Koruza za Slovenijo. Minister za socialno politiko je odobril, da se pošlje v Slovenijo 28 vagonov koruze. Razdeli se onim občinam, ki so se potom okrajnih glavarstev prijavile. Koruza se ne plača takoj, ampak do 1. nov. 1923.

Znižanje vozarine za pekovski kvas. Vozarina na južni železnici za pekovski kvas se do preklica, odnosno spremembe v tarifi računa po vozarinski postavki za znižano brzovozno blago.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Tržna poročila.

Zagrebski žitni trg (21. t. m.) Postavno vojvodinska postaja: pšenica 76-77 kg, 425-450, turščica žolta 260-270, defektna 200-250, rž 71-72 kg, 350-360, ječmen za pivovarne 325-345, za krmo 290-305, oves 295-310, fižol 450-600, moka »0« 665-690, »2« 640-665, »4« 615-640, za krmo 200-205, ržena 450 do 475, otrobi drobni 140-150, debeli 200. Tendanca mirna, ustaljena.

Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Pšenica: baška, 77-78 kg, 2-3 odstotki, 2 vagona 440; baška, 76-77 kg, 9 vagonov 437-440; baška, 75-76 kg, 4 vagoni 430-440, banatska, 77-78 kg, Zenta, 2 vagona 440. Ječmen: baški, 64 do 65 kg, ponudba 290. Oves: baški, povpraševanje 300. Turščica: baška, promplna, 40.5 vagona 260 - 267.5;

okrogla, 5 vagonov 265-267.5; bela, 1 vagon 300; sremska, ponudba 280. Fižol: beli, baški, povpraševanje 600. Moka: baška »0«, 4 vagona 655-662.5; »2«, ponudba 640; »5«, ponudba 375; »6«, 4.5 vagona 490-495. Otrobi: baški (luta) ponudba 135; isli (papir) ponudba 130. Tendanca nespremenjena.

Trg z usnjem in surovimi kožami. Danes notirajo goveje kože lahko Din 19 do 20, težke 22.50-24, telečje 26.50. Promet z usnjem se je razvijal v zadnjem tednu precej živahno in je vprašanje ponajveč osredotočeno na spodnje usnje (podplate). Cene islih so se nekaj učvrstile, akoravno ne v tem obsegu, kakor bi to odgovarjalo današnjim cenam surovih kož in vseh surovih materialij. Na trenolno rezerviranost vpliva kolikoršoliko okolščina, da glavni konsumentje iz dežele krijejo vsled zaposlenosti pri poljedelstvu le najnujnejšo potrebo, nakupovati pa se bo pričelo v najkrajšem času, ker velikih zalog nikjer ni in se bodo morale nadomestiti. Za usnje na debelo in proti takojšnjemu plačilu veljajo sledeče cene: vaš-podplati v polovicah Din 70-75 za kg, trikrat vloženi podplati (sivi) 85-90, nožanjski 50-55, okrajevne (aferni) 37.50 do 40, vratovi 45-55, likanec (blank usnje) 75-77.50, črni gladki kipsi 90 do 100, črne gladke telefine 130-140, rjave kravine 95-100, boks telefine črne 25 do 30 kvadr., barvane 35-40, ševro črn inozemski 37.50-40, barvan inozemski 45-50.

Budimpeštanski žitni trg (19. t. m.) Cene v lisočih Km: pšenica od Tise I. 34.75-35, II. 34.5-34.75, peštanska 34.25

Trgovski pomočnik

dober detajlist se sprejme v špece-rijsko trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod „DETAILIST“ na upravništvo „Trgovskega lista“.

do 34.5, rž 26.5-27, ječmen za krmo 24.5-25.5, oves 27.5-28, turščica 24.5 do 25, otrobi 11.5-12.

Padec cen na madžarskem lesnem trgu. Iz Budimpešte javljajo, da so zaradi obilice zalog v državi cene lesu oslabele. Zlasti mnogo je gradbenega lesu. Povprašuje se le še po lesu za kurjavo.

ZALOGA PRI

I. C. KOTAR, Ljubljana.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rince, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gube, sukanec, vezanine, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.

Tvornice
papirja v Vevčah, Janeziji in
Goričanah

Vabilo

Tvornice lesovine v Goričanah
in Medvodah
Tvornica celuloze v Goričanah

k subskripciji IV. emisije delnic.

Izvršuje sklep občnega zbora delničarjev Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani z dne 5. maja 1923, provaja k temu pooblaščen upravni svet na podlagi odobrenja Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu z dne 11. decembra 1922, VI, br. 5642, na občnem zboru sklenjeno povišanje družbine delniške glavice

od 12,500.000 Din na 20,000.000 Din

z izdajo

75.000 komadov delnic à 100 Din nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu Din 150- za komad tel quel v razmerju na dve stari ena nova, protivrednost plačljiva ob subskripciji.

Stari delničarji, ki hočejo izvršiti opcijo, morajo predložiti svoje delnice brez kuponske pole na blagajnah nižje navedenih mest, da se na njih označi izvršitev opcije.

Ljubljana, dne 6. junija 1923.

2. Novim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu Din 200- za komad tel quel, plačljivih ob subskripciji.

3. Subskripcija traja od 25. junija do 25. julija 1923 in so določena kot subskripcijska mesta:

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice, Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, Hrvatska podružnica Wiener Bank-Vereina v Zagrebu, Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in Jadranska banka a. d. v Beogradu ter njene podružnice.

4. Dodelitev delnic se izvrši po preteku subskripcijskega roka čim najhitreje. Za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najkasneje do 8. avgusta 1923.

5. Izročitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil do konca tega leta.

6. Ažijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli po odbitku stroškov in pristojbin rezervnim fondom podjetja.

7. Nove delnice so deležne na družbinem dobičku od 1. julija 1923 dalje in so opremljene že s polkuponom za leto 1923.

8. Uspeh emisije je zajamčen po posebnem garančnem sindikatu.

UPRAVNI SVET.

Portland-cement

v vsaki množini in
po tovarniški ceni
vedno v zalogi.

Trgovci dobijo primeren popust. — Zastopniki se iščejo.
Predajni urad Portlandskega cementa, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit,
koks za kovače ter livarne, bencin in
amerikanski petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in
trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks vsake vrste
in vsakega izvora ter priporoča posebno
I^a čehoslovaški in anžeški koks za livarne
in domačo uporabo, kovaški premog, črni
premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 15./II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Zdravilišče Rogaška Slatina

Sezona:

Maj — September.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni.

Cene zmerne. - V pred- in po sezoni znatni popusti.
Največja udobnost. - Zahtevajte prospekte.

Ravnateljstvo zdravilišča.

Industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!
Trgovci

MANA

tovarna kanditov in
mljenje soli in dišav
družba z o. z.
v Ljubljani

priporoča
po najnižjih cenah
vsakovrstne kandite,
zmlato morskoro sol in
zmlati sladkor

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti križanske cerkve.

Trg. kuverte :: Vizitke

izvršuje Tiskarna Merkur v Ljubljani
Simon Gregorčičeva ulica.

AVTO:
MATERIJAL

VSAKO-
VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIJALITETE
NOVOSTI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-BK.

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Med dobrim najboljšo!

Pfaff
šivalni stroji
za rodbino in
obrt

Vozna kole-
sa, razni no-
vi modeli

Puch

LJUBLJANA IGNACIJ VOK NOVO MESTO

Vljudno naznanjam, da sem otvoril
trgovino s špecerijskim, koloni-
jalnim in materijalnim blagom
ter z deželniimi pridelki

v Ljubljani, Gradišče št. 3 (v bližini uršulinske cerkve).

Za obilen obisk se priporočam. FRANC KOLŠEK.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za rod-
binsko in obrtno rabo, istolan igele,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malo!

Pristopajte kot član k

društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, masl, vsa
popravila in v ožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379.

mestni tesarski mojster

Telefon št. 379.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, osrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brzjavni: Trgovska

EKSPozITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)